

○ Solsikkemarker så langt øjet rækker ...

○ Alaxandar Nevski-kirken er et must-see, hvis man er til kirker.

○ Hindbær bliver nøje afvejet, før vi køber i den lille bjerglandsby.

○ En af Plovdivs hyggelige gader med art deco-facader i overflod.

○ Familien er klar til Verdi opera i det romerske amfiteater.

Bulgarien

- set fra Plovdiv – europæisk kulturhovedstad 2019

Plovdiv i Bulgarien er europæisk kulturhovedstad i 2019. Og byen er et fint udgangspunkt for at opleve bulgarsk kultur

AF HENRIK KØHLER
redaktion@mja.dk

»Vi når ikke flyet til Sofia!«.

Vi er for sent på den, og familien er kun i Vejle, da den frygtelige sandhed åbenbarer sig. Hvis alt klapper, er vi fremme en god halv time efter at gaten i lufthavnen i Hamburg er lukket og uden tid til at parkere bilen.

Min kone tilbyder at læsse os af i lufthavnen, hvor vi så må efterlade vores to store kufferter i bilen og løbe direkte ud til gaten.

I Tyskland, efter grænsen, går det med 160 i timen, men lige meget hvad, viser den beregnede tid, at vi er fremme 40 minutter efter, at gaten er lukket. Så de uendelige kilometer med det sædvanlige vejarbejde på A7 og 80 km i timen, og endelig bryder et regnvejr løs. Det er en udfordring, når man kører med en høj massiv betonkant på venstre

side og sprøjtede lastbiler til den anden side, og med en følelse af, at sidespejlene kan banke imod en af delene hvert øjeblik. Præcis 35 minutter før flyafgang holder vi foran terminal 2. Vi får lidt forskelligt op af de to store kufferter, som vi ikke kan nå, at checke ind. Farvel til vor mor, som skal finde en p-plads, en overnatningsmulighed og en ny billet til Sofia. Vi halser forbi samtlige køer, forbi forbløffede flypassagerer, der ikke protesterer og når frem til gaten med godt 20 min. til afgang.

Der er en lang kø. Flyet er forsinket. Ringer til min kone og beordrer hende til, at smide Citroën'en på den dyreste p-plads og begynde at løbe. Køen bevæger sig ikke. Flyet er meget forsinket. Min kone når det, og vi er helt høje og jeg takker damen ved skranken for forsinkelsen.

Der er ikke overblik over hvad, som er efterladt i de to kufferter i bilen, men det betyder intet. Ferien er reddet. Vi er alle i Sofia om lidt.

Endelig fremme i Sofia

Dagen derpå parkerer en lille sort bil foran vores trappeopgang præcis kl. 10:40.

Ud stiger vores kontaktperson Elena, der skal vise og fortælle os om et projekt for romaer i slumkvarteret Fakulteta. Vi får alle en krammer, selvom vi lige er mødtes og min

kone plus tre store børn klemmer sig ind på det smalle bagsæde.

De følgende 4 – 5 timer handler om projektet, der er støttet af den danske Velux-fond og vi er pivheldige at være på besøg til et romabryllup inden dagen er omme. Noget som faktisk ingen bulgarere kommer til at opleve, men som alle har nogle forestillinger om.

Vores lejlighed ligger i et gammelt boligkvarter med gammeldags brolægning. Kun et par gader væk har vi spottet en lille bar med enkle retter på menuen.

Det er her at kvarterets beboere hænger ud over en øl om aftenen, medens temperaturen lander på tålelige 25 grader, fra at have nået med 35 i dagens løb. Jeg falder i snak med en lille skægget mand, der spiller Beatles på sin guitar og en ung kvinde. En del af de unge taler engelsk, men mange gør ikke, eller har ikke mod på at prøve deres færdigheder af.

Kvinden synes godt om vores projekt med at besøge østlande fra en ende af, med tre børn og komme tæt på den lokale befolkning. De synes det er helt vildt, at vi har oplevet et romabryllup på dag et.

Følgende dag besøges Aleksandar Nevski. Kirken er en forgyldt lagkage med et virvar af hel- og halvkugler og et must når man er i

Sofia, - dog ikke for børnene, der har set rigeligt med klostre og kirker. Vi er også forbi et udendørs loppemarked med nærmest ingen kunder i den stegende hede, men med mange stereotype malerier i grelle farver.

Opera i romersk amfiteater

Efter at have aflagt besøg på »kvindernes marked« for frugt og grønt, honning og keramik, skal tøserne på shopping. Far og søn tager en taxa hjem til aircondition og en kold øl. Enhver sin fornøjelse.

Vi Kunne godt have brugt en dag yderligere i hovedstaden, men Bulgariens næststørste by Plovdiv venter. Da taxachaufføren hører at vi skal med toget udbryder han: »Aah, retro, romantisk!« med et glimt i øjet. 150-kr. for toogenhalv times togtur for fem personer er til at leve med, og det er svært ikke at komme i kontakt med folk i en kupé.

Det flyder dog først for alvor, da en 19-årig engelsktalende frisk fyr stiger ombord. Han skal på arbejde i Sunny Beach ved Sortehavet, hvor han står for »aktiviteter« på et familiehotel. Desuden er her en mand og en kvinde på omkring 70, som ikke rejser sammen. Hvad er en normal månedsløn egentlig, spørger jeg. 150 euro eller 1100 kroner, lyder svaret. Det er pinligt at tale om, så jeg forlader skyndsomst emnet.

Vi når frem til Plovdiv, som er vildt charmerende med sine art deco-facader og brolagte gader, hyggelige cafeer og udendørs serveringer. Overalt er der synlige ruiner efter romerne. Selve gågaden ligger ovenpå et 200 meter langt romersk stadion, hvor et lille stykke af den ene ende er blotgjort.

I byens romerske amfiteater er der jævnligt forestillinger under åben himmel. Vi vælger Verdis operaforestilling La forza del destino på trods af en vis skepsis hos de fire af familiemedlemmerne. Det er der nu ingen grund til, for der er masser af se på med omkring 100 skuespillere på scenen og fuldt symfoniorkester. Syngeriet kunne vi godt leve foruden, men det hører vist nok til opera. Fruen bliver tilbage og overværer anden del, hvor et par regndryp udskyder projektet, så hun først er hjemme længe efter midnat.

Lokal brandy

Vores vært vil gerne servere sin hjemmelavede »brandy« for mig. Først er vi usikre på om han mangler en at drikke med, men såvel han som konen dukker op med en stor skål salat og halvanden liter brændevin, som de lader stå, da de går et par timer senere.

Det er rigtig hyggeligt, men brandy'en er sprittet på en underlig

velkendt facon. Med en uge igen, får vi stillet en Toyota Corolla til rådighed. Den giver os mulighed for korte og længere udflugter i del flade landbrugsland og i de nærliggende bjerge. På den allerførste tur oplever vi en stor flok storke cirkle over vores hoveder og vi må holde ind for at nyde synet.

Der er storkereder overalt i dette land på telefonpæle og i kirketårne, så efter en tid, nøjes vi med at pege dem ud, når vi kører forbi endnu et eksemplar. På en af bilturene kører vi op i Ridope bjergene, hvor flere af toppene når over 2000 meter. På en lille lysning i træerne nyder vi de medbragte klemmer, til en forrygende udsigt og fortsætter ad den smalle, slidte og snoede bjergvej, til vi kører ind på et lille torv, hvor et par udtjente lastbiler står parkeret.

Foran landsbyens eneste beværtning står syv-otte mænd og hænger ud, og langs et lavt gærde sidder nogle koner med grønne plasticbakker med hindbær. Folk er godt klædt på, det er køligt.

Vi føler os rigtigt som turister på glo-tur og med shorts og bare arme. Husene er af kampesten med tykke og flade skifersten som tag. Der må skulle noget solidt tømmer til at bære det.

Hvad hulen mon folk her lever af, og hvem skal købe hindbærrene? Vi

registrerer ikke andre biler, der kører over torvet medens vi er her.

Vi køber 1,6 kg til 15 kr. og får en lang snak til gengæld, - også med tre koner på en bænk. Den ene plapper løs og griner i et væk og det er kun selvfølgeligheder, som vi forstår og udelukkende når det bliver suppleret med en god del mimik. Jeg fyldes altid med en form for ærefrygt, når jeg står over for sådan nogle seje og stolte mennesker. Det er et stort at få lov til at opleve.

Europæisk kulturhovedstad

Det betyder dog ikke at børnene trygler om yderligere ture på bagsædet på de snoede bjergveje de følgende dage, tværtimod.

På hjemturen, ned fra de skovklædte bjerge, holder vi ind på en restaurant i midten af ingenting. Nogle få lokale sidder og snakker og vi bestiller nogle retter, der serveres i varme keramikskåle. Maden er uovertruffen og prisen lander under 200 kr. incl. drikkevarer for fem personer. Drikkepenge har vi ikke, men børnene går på eget initiativ ind med dem, da vi har været i bilen. Det er stort!

Andre dage holder vi ind på torvet i mindre provinsbyer midt i den stegende eftermiddagshede. Brolægningen og vejene trænger til et alvorligt eftersyn og facaderne

har det heller ikke godt. Der er ikke altid nogen grund til at parkere bilen for at lede efter seværdigheder. Der er vist ingen ud over en kiosk, et cafeteria og en park i byens midte. Alligevel dukker der altid et lille eventyr op, når man mindst venter det: Et lille sportsfly på taget af et apotek, en falmet russisk MIG-jager foran en landsbyskole, en hestevogn med passagerer og gods, et romakvarter med legende børn, eller endnu en storkefamilie med unger i reden placeret på en umulig gesims. Endeløse marker med blomstrende solsikker samt vinmarker kører vi igennem.

Bulgarien var faktisk verdens næststørste vinproducent i 80'erne. Man laver noget fremragende vin blandt andet af mavrud-druen, som vi ikke ser på vores breddegrader. Valget af Plovdiv er vi rigtig godt tilfredse med, selvom to dage i Sofia måske er i underkanten, når den ene dag foregår i en roma-ghetto.

Plovdiv, Bulgariens 2. største by med sine 350.000 indbyggere, er i øvrigt valgt til europæisk kulturhovedstad 2019. Det skal den helt sikkert nok leve op til. Bulgarerne er ydmyge og uhyre gæstfri. Og et velmenende råd herfra: Kom afsted til lufthavnen i god tid. Det er ikke altid, at flyet er forsinket 50 minutter!

○ To medpassagerer i toget (midtfor og t.h.) betragter med lidt mistro, men også med smil på læben, et klip på mobilen fra vores romabryllup.

○ Tre skønne kvinder i bjerglandsby snakker løs, uden tanke for at vi nærmest ingenting forstår.